

Houkuttaako työskentely majoitus-, ravitsemis- ja matkailu- tai tapahtuma-aloilla?

20.4.2023

Tapahtumatuottajaksi festareille tai tarjoilijaksi ravintolaan? Kesätöihin huvipuistoon tai ympärivuotinen työ ammattikeittiössä? Majoitus-, ravitsemis- ja matkailu-, sekä tapahtuma-alat tarjoavat Etelä-Pohjanmaalla mielenkiintoisia työmahdollisuuksia, mutta aloilla on isoja haasteita työvoiman saatavuuden suhteen. Mistä se johtuu ja millä keinoin alojen vetovoimaa voitaisiin kasvattaa?

Mielikuvat ja näkymät alojen työllisyystilanteesta

Työ majoitus-, ravitsemis- ja matkailu-, sekä tapahtuma-aloilla nähdään tyypillisesti epäsäännöllisenä ja sesonkiluonteisena, vaikka aloille mahtuu toki monenlaisia työtehtäviä. Tätä mielikuvaa vahvisti entisestään koronapandemia, joka ravisteli näitä aloja ihan erityisesti. Työstä ei tullut vain epäsäännöllistä vaan monen kohdalla se yksinkertaisesti loppui, kun ravintolat ja matkailuyritykset joutuivat sulkemaan ovensa – tilapäisesti tai kokonaan. Lukemattomat osaajat ja pitkän työkokemuksen omaavat ammattilaiset siirtyivät muille aloille. Kun alat koronarajoitusten jälkeen alkoivat pikkuhiljaa taas toipua, ei osaavan työvoiman löytäminen ole ollutkaan niin yksinkertaista. Tilannetta ei helpota se, että työskentely aloilla on myös usein matalapalkkaista ja fyysisesti raskasta. Työn positiiviset puolet ovat hautautuneet näiden faktojen alle, vaikka moni kokee työn esimerkiksi ruoan parissa edelleen kutsumusammattinaan.

Tuoretta tietoa alan työllisyystilanteesta tarjoaa työministeri Tuula Haataisen käynnistämän Työvoimatiekartta -hankkeen loppuraportti: Työvoiman saatavuus, työvoimapula ja kohtaanto-ongelmat vuonna 2022. Raportti summaa ammatti- ja aluekohtaisia tuloksia ja esittelee myös ratkaisuehdotuksia, joilla työvoiman saatavuutta voitaisiin parantaa. Raportin mukaan majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut -toimialalla sekä työttömyysaste että vakanssiaste ovat huomattavasti muita toimialoja korkeammat, eli kohtaanto-ongelma on alalla merkittävä. Esimerkiksi tarjoilijan tehtäviä on runsaasti tarjolla, mutta samaan aikaan kyseisen ammattikunnan edustajia on työttömänä. Kohtaannon heikentyminen liittyy raportin mukaan suurelta osin epätyypillisten työsuhteiden lisääntymiseen; epävarmuus alan tulevaisuuden näkymistä on lisännyt osa-aikaisten ja vuokratyösuhteiden määrää, mikä taas on heikentänyt alan houkuttelevuutta.

Työvoimatiekartta -hankkeen loppuraportissa pohditaan monenlaisia työvoimapoliittisia ratkaisuja työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Raportissa nähdään mahdollisuuksina muun muassa erilaisten työnhakuun kannustavien toimien vahvistaminen, työkyvyn- ja osaamisen palveluiden lisääminen, sekä työnantajien rekrytointiosaamisen tukeminen. Yhtenä keskeisenä tekijänä raportissa nostetaan esiin työnhakijoiden osaamisprofiilidatan tehokkaampi analyysi, jonka avulla voitaisiin auttaa hakijoita laajentamaan työnhakua ja toisaalta paikantamaan täsmällisemmin täydennyskoulutustarpeita, mikä edistäisi heidän työllistymistään.

OSMO-hanke tukemassa aloja Etelä-Pohjanmaalla

SeAMKin ja Sedun syksyllä 2022 yhteistyössä käynnistämän Osallistujalähtöinen moniammatillinen koulutuspolku – OSMO-hankkeen tavoitteet ovat hyvin linjassa Työvoimatiekartta -hankkeen ratkaisuehdotusten kanssa. OSMO-hankkeen tavoitteena on tukea eteläpohjalaista majoitus-, ravitsemis- ja matkailu-, sekä tapahtuma-alaa nimenomaan vahvistamalla osaamista ja kasvattamalla alojen houkuttelevuutta potentiaalisena uravaihtoehtona.

Hankkeen keskeinen toimenpide on hakeva toiminta, jota toteutetaan läpi hankkeen. Hakevan toiminnan kautta pyritään löytämään potentiaalisia tekijöitä kyseisille aloille sekä tunnistamaan heidän osaamistarpeitaan, joihin voitaisiin hankkeen koulutusten kautta vastata ja siten tarjota heille polku aloille työllistymiseen. Koulutusten myötä hanke tarjoaa myös aloilla jo toimiville mahdollisuuden osaamisen kehittämiseen, minkä toivotaan vahvistavan alojen pitovoimaa osaavan työvoiman suhteen. Hankkeessa toteutetaan alojen monipuolista lisäkoulutusta, matalalla osallistumiskynnyksellä ja eri pituisin jaksoin; aina parin tunnin verkkoluennoista pidempikestoisiin täsmäkoulutuksiin. Ajatuksena on, että koulutukset tukevat osallistuja- ja työelämälähtöisesti osaamisen vahvistamista sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan kohtaamista.

Anne-Mari Latvala
Projektipäällikkö
Osallistujalähtöinen moniammatillinen koulutuspolku – OSMO
SeAMK

Artikkeli on osa hanketta, jota rahoittaa Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskus

edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Lähteet:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164550/Ty%C3%B6voimatiekartat_hankkeen%20loppuraportti_tarkistettu.pdf

Hankkeen verkkosivut:
https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/kestavat-ruokaratkaisut/osmo-osallistujalahtoinen-moniammatillinen-koulutuspolku/